

(ג) ומה שהעיר כח"ר על תוס' פסחים כ"ד שם דכתבו להנמיכו חמנה דפטור דהוי כמו חלז חי תפול דפטור משום דאקרומי וקרח בדאי צחולין ק"ב. נראה דהא צ"ל פ"ג אמרינן צרצ"ש דהוי נפקו מיני דיקולי דתרצא ומותצין צשמשא ולא וקרח ופריך כל תרצא לא וקרח ומשני שרייקא קומוקא וקרח יעו"ש ולכך לא פסיקא ל"י לתוס' לוורר משום דמקריה דהרי צחלז שאין צו שרייקי לא יקרח חמנה אצל צחולין ק"ב לענין נצילה עוף טהור יתכן דצצטר מיירי וצטר שפיר וקריה חמנה יאף לתוס' כו"ר דף ב' דכתבו דצשומן של נצלה עוף מיירי וכי"ל דווקא חלז לא וקריה אצל צעוף ליבא חלז"רק הכל שומן כו"ש תוס' חולין נ"ט דשומן עוף קותא ול"ד לחלז וע' רמב"ן עה"ה פ' ויקרא כי יש הצדל צצטר צין חלז לשומן יעו"ש כנלע"ד:

ס"י ס"ל

לכ' הרצ הגאון וכו' ונ"ה בעריש וויידענפעלד
חיי במשעבדין.

ע"ד שאלתו שנסאל כח"ר ונחיל צמעה שהי' צגר שונל ולא טעל עדיין כי נסתכן לרגלי באצ המילה יבוס נכרי לא אצה לעשות שום שירות עצורי, אם ונתר לישראל לחלל עלי' שנת כי גר שונל ולא טעל הרי הוא כנכרי ובח"ר אנהיר עיינין מדצרי התשצ"ן ח"א ק"י כ"א המוצא צצ"י וס"ך יו"ד ק"י רס"ו שבי' דאקור למו"ל גר ציום ה' כדי שלא ילערבו לחלל שנת עצורה וע"כ מיירו קודם המצילה דהא אין טעמין עד סיתרפא כנצורא צגמרא יצמות וטוש"ש ק"י רס"ח ואפ"ה ומחללין שנת עצורה ונ"ה כח"ר דים לדחוק דמיירי התשצ"ן כשטעל נקודת יאף דאין לעשות כן לבתחילה מכ"מ דיעצד מהני לשיטת רמב"ן והנה אם ה"י צאצברי לוורר כן צדעת התשצ"ן ה"י מייסב ונה שמונה צק' יד שאלו יו"ד ק"י ע"ז ופסחים ל"ה צגר שונל ער"פ דאין שוחטין עלי' את הפסח הרי דוולו צער"פ ולא חשו לחילול יו"ט ואין לוורר דמיירי צצטר וול דהא רמב"ם פ"י וק"פ כתב העש' דהעמידו דצריהם שלא ה"י לו לטעול צער"פ להציא ח"ט לדי חיוצ וא"כ נשמע דהמילה ה"י בדין לבתחילה יעו"ש דצחנות ה"י המילה בדין כיון דטעל לאחר המילה ח"כ שפיר ה"י רשאין למו"ל דצלח"ה לא יחללו עלי' יו"ט. אצל צחנות דצר זה לא כיהן ליאור כלל בתשצ"ן דמיירי להדיא לבתחילה צגר שאל למו"ל ולא טעל כי זה תחילת ציאתו לצ"ד וע"ז כתב דאין למו"ל משום שיטערו לחלל עלי' שנת ומוכח דקוצר דרשאין לחלל עלי' שנת כו"ש בת"ר. — אך צטעם הדצר ה"י נראה דהנה גס לענין גר תושב אין ונצורא הדצר צפירוש דאין מחללין עלי' את השנת דהא דקאור צש"ס ע"א דף כ"ז דאין מיילדין נכרית צצנת אפטר דלא מיירי צגר תושב, אך הרמב"ם ז"ל פ"צ מהי' שנת כתב להדיא דמיילדין גר תושב אצל אין מחללין שנת והכ"מ שם לא הראה וקור ע"ה. ונראה דטעמו דכיון דציונא דף פ"ה קאור ר"ש צ"ו טעמא דפקי"כ דוחה שנת וקרא דושמרו צני את השנת לעשות את השנת חלל שנת ח' כדי שיטעור שנתות הרבה, וא"כ צגר תישב שאינו ושמר שנת ל"ש זה, ועכ"פ כיון דהרמב"ם ז"ל הולך לן להשמיענו דצר זה צגר תישב יתכן דגר שונל ולא טעל אף דדינו כנכרי מכ"מ ומחללין עלי' שנת כיון דצצר

אחר צישול, וגם הציא כח"ר ותוס' פסחים כ"ד ד"ה פשט שכתבו דהא דהנחה החלז וגמעו לא מיירי חמנה דא"כ ח"י הוא ואובל חלז חי פטור יעו"ש דמוצשל חמנה כחי ממש חשיב ויפה העיר — אך אצי הנה מאל דלפי הפשט דקפאו חמנה חייב דל"ה צישול כלל וא"כ דם שצטלו חמוי עצרי"ג א"כ חייב האוכלו משום דל"ה צישול והרי גס דם שונלמי ואכלו פטור כדל"י צונחות כ"א וצרש"י שם משום דמליח הרי הוא כרותח יעו"ש וכי גדיף מליח טפי וצישול חמוי עצרי"י הרי לענין שנת מליחה חינה כלל כצישול וכן לענין צצ"ה וצפתי"ג ק"י שייח הכ"ל פשיטא ל"י דוולח ואח"כ צישל צצנת חייב דחינו צישול כלל לענין שנת רק לענין חמוי עצרי"י שצטלו חח"כ וקפק"י ל"י דהוי צישול טפי, ולענין דם שצישלו יהי' הדצר והסיפוך להיפוך דמליח פטור וצישלו צח"ט חייב האוכלו — וכן דצרי התוס' פסחים כ"ד שכתבו דהנחהו לחלז חמנה האוכלו פטור דהוי חי יפלא מאל וכי יעלה על הדעת שמוצשל חמוי עצרי"י אינו ראוי לאכילה צשולא צנוקס דהקפידה התורה צצישול י"ל דצישול היינו צאיר דיקא ונה"ט פסח שצטלו צח"ט פטוראצל הא דאובל חלז חי פטור היינו משום דהוי שלבד"א דאין דרך לאכיל חי והרי מוצשל צח"ט שפיר דרכו לאכלו — ועוד דלפי דצרי תוס' פסחים כ"ד שם כל צטר שאינו רבוק שאלכו חי פטור כגון צצר נצ"ט ג"כ מיו"א כן דאם צטלו צח"ט ואכלו יהי' פטור — לזאת נלפענ"ד עפ"י תוס' צונחות דכ"א ד"ה כאן שכתבו ע"ד רש"י דצחטאות הפנימות אינו ציצר ונעמא דלקמן דכתב וטעל והנה ראוי לאו צר טצילה והנה הוא, ומשום שם צטלו ללו"ל הוציל וראוי לטצילה והנה חייב ולא נשמע כן לעיל דאפ"י רק צונלחו נפיק ונתורת דם אצל דצצישול צכל ענין אינו ציצר רק לענין קפאו חמנה ומחלק צין פנימות לחילומות יעו"ש ולפי"ז יתכן דהא דקפאו חמנה חייב ענין צישול כלל דל"ה יק"צ רק טצט חמנה להקפיד דם ונעשה קדוש אצל אין צזה תורת צישול כלל רק משום דהקריש ואין ראוי להנחה צזה אמרינן דצחמה דחר ונתורת דם לא נפיק כיון דלא כתצשל כלל וצחקפה צאור פטור משום דאין האור וקפידא דק כשנתצשל מקודם וממילא דפטור אף צשלל הקפידא כגון שצטלו ללו"ל והא דקתני הקפידא צאור פטור לאו דווקא רק גס מקודם שהקפידא פטור משום צישול וצחמה ל"ה שום צישול כי ל"ה יק"צ ולא נתצשל כלל רק נעשה קדוש אצל אם נתצשל ממש חמוי עצרי"י שפיר פטור משום צישול דלא גרע ח"ע ומליחה דם דהוי כצישול. והשתא כיון דהא דם שקפאו חמנה דחייב היינו צאופן שלא הגיע לידי צישול ח"כ קיפא דחלז שהנחהו וגמעו ח"א לאוקמא חמנה דהא מיירי שאינו מתצשל כלל ע"י חמה רק דם נעשה קפוי והחלז נמחה ומחמת חום השמש אצל לא הגיע לגדר צישול והוי חי ממש דפטור אצל צונצשל חמוי עצרי"י צישול ממש ודאי דחייב דכדרך אכילה הוא וזה צורר ועפ"י הכ"ל אין שום רא"י לקטור ממש דינו של הפתי"ג צצישל צח"ט וצישלו חח"כ ד"ל דפטור והא דקפאו חמנה דהדר היינו כי לא הגיע לכלל צישל אצל צישל ממש אף ע"י חמוי עצרי"י הוי צישל. ואם כי אין הדצר מוכרח אצל עכ"פ אין סתירה לדצרי"י:

ורשאי'ן לחלל עליו שצת ודו"ק. והנה צרש"י יצונות דף ו"ח כתב דגד תוספ' ומוזר על השצת וצחוק' שם תמוהו עליו דהא כותי שצצת חייז ויתה יע"ש ולכאורה יפלא דלדצרי החוק' כתי תקשה להא דאחרים צע"א דף ק"ד שקיצל עליו כל המלות חוץ ונצינות והאיך יתכן שקיצל עליו כל המלות הרי צ"כ שצצת חייז ויתה ואלו דעת החוק' דקיצל עליו כל המלות היינו לצר מוצצת ושיעור רש"י יתכן עפ"י הפכ"י פי' נח דיוס ולילה לא יצונות היינו יוס והדר לילה, אבל לילה ואח"כ יוס שרי יע"ש ואע"ג דכ"י שם דעכ"פ צחל יו"כ לאחר שצת הרי מוכרח לחלל יו"כ דהוי יוס ולילה ח"כ אכתי תקשה דהאיך קיצל עליו כל המלות אצל'ס לומר דאחרים קצרי כר"מ דאין ע"ה ליורה"כ ושפיר יכול לשמור שצת ויו"כ רק שנומ"א משה צליל יו"כ וכיון דשצצת הוי מלאכה הרי קיים קרא דיוס ולילה לא יצונות וצונק"א הארבותי צוה :

ועוד נראה צע"ס הדבר דרשאי'ן לחלל שצת עצורו דנהי דהוי כוכבי מוכ"מ אס נכתבן ונחנת המילה שפיר אנומלון לרפאותו אף שצצת ככדי שיתרפא יעצול ויהי גר גמור דצדצר הנלכך לענין הגירות אין דינו כככדי דהרי כותי הלינוד הורה חייז ויתה וגם חקור ללמדי תורה וצ"י צחגיגה דף י"ג ואפ"ה כפצא להגגיר גם צע"ס שהתגיר לומדין חותו דע"י יגגיר כו"ש מלרש"א צח"א שצת דף ל"א צגר דלתי לקוני' דשנאי והלל וכן ונצולר צירושלנוי הוצא צחוק' צ"ק דף ל"ח ור"כ לענין חילול שצת עצורו לרפאותו כדי שיעצול י"ל דשרי, וכתיר בתצ טעם להתייר דהרי החוק' פקחים דף ו"ז הקשו דכל מלאכת שצת כיומא הואיל דחוי לחולה שיצ"ס ויתירלו דלא שכיח אצל הכא הרי החולה לפנינו יואיל ואילו עבר ועצל שצצת שרי לחלל עצורו ודפח"ח אלא שגוף דצרי החוק' ל"ע דכיון דשצצת דחוי ל"ש כלל הואיל ולי"ד ליו"ט דהותרה וכצר העיר צוה צעטרי"ח צחוי לחולין י"ד וצתסו הארבותי צוה הרצה וכצר עלי לכפול הדצרים יצבלל הענין הרי דברי התשצ"ן מפורשים להיתר ועכ"י למעשה יב לעשות צ"י קטן אי ציינו או ע"י שנים להקל חוננו החיקור :

והנה צמ"ש לשי' נודצרי חיק' והרש"ש דגר שמו' ולא עצל עדיף ונגר הושע שזה קיצל עליו כל המלות שיי"ר שה"ן חולק צוה וכתב דגרע ונגר הושע שזה ונקצל עליו לאלתר וזה קיצל עליו לאחר שיעצול יע"ש והוצא צש"ך ק"י קכ"ג קע"ק ד' ואפשר דע"ס פלוגתייהו דר"ן קוצר דע"כ אינו ונקצל עליו עתה כל המלות דהא צבלל כל המלות הוא שצת וגר שמו' קודם נצילה חקור לו לשמור שצת דצ"כ שצצת חייז וצ"כ דהקצלה הוא על אחר העצילה. וחוק' והרש"ש אולי יצצרו כשיעית הרמז"ס ז"ל פי' ומה מלכים דכל החיקור הוא שמושה דת לעלמו וזה צקיצל עליו שצת לחודא אצל צקיצל עליו כל המלות להיות כישראל גמור ל"ש זה וגם קודם שצצל יוכל לקיים כל המלות וגם שצת צבלל וע"י וניח צמוקך השצת צקופו לענין חקופי שרצ עכ"ס ומה יעשה ע"י"ש. חונס אף לר"ן הכ"ל דגרע ונגר הושע, אבל לענין פקו"כ י"ל כצצרה הכ"ל כיון דעכ"פ קופו לקיים כל המלות ולשמור שצת אמרי'ן חלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה וצש"ך שם סיק הכ"ל משמע דהכרעת דמו"א כחוק'

דכצר קיצל עליו כל המלות וכשיתרפא יעצול וישמור שצת שפיר אמרי'ן צ"י חלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה דכיון דכצר וול צודאי לא יחזור צו עוד וכמו"ש הרמז"ן ז"ל דמה"ט מלין מקודם העצילה דאס יעצלו מקודם אח"כ יפרש מש"כ צמלו וכצר קיצל לער המילה, ואע"ג דצש"ס שם ציומא חקיק דלכלהו אית להו פירכא לצר מרשמואל דיליף וחי צהס, וא"כ משמע לכאורה דלא קיי"ל כר"ש צן מנסיא אצל שצצת דף קניא אמרי'ן קתומא הא דחלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה וגם צר"ן יומא פי' יו"כ הצ"א דצרי צה"ג דמחללין שצת על עוצר משום דחלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה יע"ש ונראה דהולך לזה דאי מקרא דשמואל דאשר יעשה האדם וחי צהס יב לומר דעוצר לא חקרי אדם דמה"ט הורג את העוצרים פטור ע"כ כ' צה"ג דאכתי איכא עעמא דר"ש צ"ו דחלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה דצש"ס שם דיומא דהולך דשמואל היינו לכפק פקו"כ אצל צודאי פקו"כ שפיר ילפי'ן ומה דחלל שצת אי יע"ש. וי"ש עוד להוכיח צוה דגם צחאי לימוד דאשר יעשה אותם האדם וחי צהס הרי האדם היינו נמי ככדי כדאמרי'ן צצ"ק דף ל"ח אשר יעשה אותם האדם אפילו ככדי ועוקק צתורה ה"ה ככה"ג וע"י צפר"ד דרך האחרים וצונק"א מ"ע ר"ה שהאריכו לענין צ"כ אס מותרין לרפאותו דצצר שחקור לו כגון חמ"ה דאף דאינו מוזרר למקור נפשו על קדושת השם מוכ"מ יתכן דאין מרפאין אותו דצצר שחקור לו דאשר יעשה אותם האדם צישראל בתיצ יע"ש ותמהני דהא האדם היינו ככדי ח"כ גם צדדי"ד בתיצ וחי צהס :

אבל עדין פלא לפי"ס צבי תויה"כ שם דקרא דוחי צהס דכני מרישא דקרא דבתיצ ושמרתם את חקותי צלשון רצים וקיים צלשון יחיד קומ"ל דגם רצים יוכלו לחלל שצת צשציל יחיד שנחלה שיחיה צס והרי קרא דושמרתם לישראל כאמר והרי ישראל לא הותר לו לעשות שום חיקור צשציל ככדי כמו"ש הוצ"ס הכ"ל ולפי הכ"ל יתכן דמשכחת לה צגר שמו' ולא עצל דעדין נקרא האדם ולא אדם דהא דינו כככדי ומעפ"כ מותר לישראל לחלל שצת עצורו כיון שקיצל עליו כל המלות. ונטעם חלל שצת אי כדי שישמור שצת הרצה וע"י צחוק' ע"א ק"ד ד"ה אין מקפדין שבי דגר תוספ' מנעו מותר צשתיא וכ"ש זה שמו' וקיצל עליו כל המלות יע"ש וכ"ה צר"ש שם דגר שמו' ולא עצל עדיף ונגר תוספ' ח"כ יתכן דאף דעל גר תוספ' אין מחללין שצת עליו מחללין. ועפ"י האמור יב להצין דצרי רש"י ז"ל צע"א דף ק"ד אחרים אומרים וכו' אלא איזה גר הושע שקיצל עליו לקיים כל מלות האמורות צתורה חוץ מחיקור נצילות וכו' ולכאור דצר הרי הוא כככדי ופירש"י דכיון דלא וול חשוד הוא לכל התורה ויפלא מאי צעי רש"י צוה הרי הדצר פשוט דכיון דלא בתגיר עדין דינו כככדי אפילו וול ולא עצל לכך נראה דקשה ל"י לרש"י ז"ל כיון דקיצל עליו כל המלות וגם שצת צבלל ח"כ האיך קאמר הרי הוא כככדי דושמוע, דלא מחללין עליו שצת אי כדי שישמור שצת הרצה ולזה כתב רש"י כיון דלא וול חשוד הוא לכל התורה שקוצל עליו ואין אנו מחללין שצת עצורו אצל צמל וקיצל עליו לער המילה צודאי יקיים אח"כ